

tillige, efter min Mening Noget, hvorom der ikke kan tvivles, at de Indtægter, hvorom denne Lov handler, ere henlagte til Folketirke, og kun kunne komme dertil, at Staten tager dem tilbage. Nu skal jeg slet ikke her indlade mig paa nogen Drøftelse eller Underfølgelse af, om der kan være saadanne Tilfælde, hvor Staten kan være berettiget til at tage disse Eiendomme tilbage. Jeg siger blot, at derom ere vi jo alle enige, at der ingen Anledning er til at forminde de Indtægter, som Folketirke har, ialtselv ikke nogen væsentlig, og at der er al Anledning til at lade disse Indtægter vedblive, ene at være bestemte til at fyldestgjøre de kirkelige Fornødenheder. Det vilde dog, som det allerede af en æret Rigsdagsmand er blevet bemærket, være en ganske egen Maade at understøtte paa, om man først vilde fratage Folketirke de den tillagte Indtægter, for derpaa igjen at uddele det under en anden Form. Jeg kan skjønne, at der kunde være en Fristelse dertil, naar man paa denne Maade kunde opnaa store og vigtige politiske Formaal. Vi have jo seet, at noget Lignende er skeet i andre Lande, men da har det altid været netop for at opnaa saadanne Formaal. Men at gaae hen og gjøre det uden at opnaa noget saadant Formaal med en Anerkjendelse og Andrømmelse af, at man aldeles ikke tjente Noget derved, det troer jeg vilde være enestaaende i Historien. Hvad man endogsaa vil dømmen om Statens Ret til at fratage Folketirke de den engang tillagte Indtægter, er det sikkert, at der maatte være særlige Grunde, der skulde retfærdiggjøre et saadant Skridt, og naar en saadan særlig Grund ikke er forhaanden, saa krænkter det Retsbevidstheden hos en Mængde Mennesker, og det vilde svække Tilliden til hele den bestaaende Tilstand, naar man saae, at den lovgivende Magt vilde gjøre Noget, som man dog havde en Følelse af, kun kunde retfærdiggjøres ved særliges trykkende Omstændigheder, ved Forhold, hvor Statens høieste Interesser gjorde det nødvendigt. Det er altsaa den ene væsentlige Grund, jeg har imod det af de 3 ærede Medlemmer stillede Forslag under Nr. 1. De opnaa ikke nogen virkelig materiel Fordeel derved, og de krænkter Retsbevidstheden. Det blev bemærket af et af de ærede Med-

lemmer (Vorgen), at det skulde stemme med en sund Finantsforvaltning ikke at vedligeholde Skuffeshystemet. Jeg har oftere været i det Tilfælde at see, hvorledes rigtige Grundsatninger, naar de ere blevne ret almindelig anerkjendte, ofte maae modtage en Anvendelse, der ikke stemmer med deres Hensigt. Det forekommer mig ikke, at de ærede Herrer, der have stillet dette Forslag, kunne have gjort dette Spørgsmaal til Gjenstand for nogen særliges Opmærksomhed, da de have troet, at Ophævelsen af dette saakaldte Skuffeshystem har taget sin Begyndelse med vort constitutionelle Liv. De største og meest gennemgribende Foranstaltninger i denne Henseende skete længe før vort constitutionelle Liv begyndte; de skete fort efter Christian VIII's Thronbestigelse, og det skal staa som en udsædlig Fortjeneste hos denne Konge, at han i saa Henseende indførte store og betydelige, virkelige Forbringinger i vor Statshusholdning. Hvor rigtig den nævnte Grundsatning end er i sin Almindelighed, vilde vi dog finde, at næsten alle Stater i saa Henseende have gjort en Begrænsning; vi vilde finde, at man netop til at tilfredsstille Folkets aandelige Fornødenheder har henlagt særlige Midler. Den sunde, fornuftige constitutionelle Frihed søger Garantier imod sig selv; den veed meget godt, at Friheden ogsaa kan misbruges, den veed godt, at et Folk under haarde Tiders Tryk let kan lade sig forlede til at angribe de Midler, der ere henlagte for at tjene de aandelige Interesser, og derfor er det, at de, der virkelig elske Friheden, netop søge Sikkerhed for, at man ikke skal antaste disse Nationens hellige aandelige Interesser, ved at blande dem sammen med Statens almindelige Indtægter og Udgifter; vel vidende, at, naar en saadan Sammenblanding først har fundet Sted, da vilde de aandelige Interesser, naar der kommer et ydre materielt Tryk, let kunne komme til at lide derunder. Derfor er det, at man har henlagt til Universitetet, til lærde Skoler, til religiøse Værestalter særlige Midler for derved at give disse Samfundets store aandelige Interesser en Betyggelse. Til at bevæge os til at afvige fra denne Ordning, mener jeg, maatte der sæt vigtige Grunde. Den ærede Rigsdagsmand, der førte Ordet for Mindretallet (Vorgen),